

1

Knækkede rør
og osende
væger

*Det knækkede rør sønderbryder han ikke,
den osende væge slukker han ikke.*

Matt 12,20

Det er en lørdag eftermiddag i oktober. Det, du skulle have lavet i dag, har du allerede gjort. Eftermiddagen ligger foran dig uden forpligtelser af nogen art. Der er ikke så mange frieftermiddage, som der var før, så du overvejer, hvad du skal lave i dag. Du tager avisen for at få et godt tip. En film? Der går ikke noget ordentligt. Fjernsyn? Det kan du altid se. Vent et øjeblik. Hvad er det her? En annonce fanger dit blik:

Særpræget kunstudstilling
»Knækkede rør og osende væger«
14.00 - 16.00 lørdag
Lincoln Bibliotek.

Hmm ... Det er lang tid siden, du har set god kunst. Knækkede rør og osende væger? Sandsynligvis noget med naturen. Men spadsereturen til biografen ville være skøn. Du gør det! Du lægger avisen fra dig, tager en frakke på og griber et par handsker.

Da du går gennem døren til biblioteket, hilses du velkommen af den støvede lugt af bøger. Bag skranken sidder en bibliotekar med knold i nakken og en blyant bag øret. En studerende med en rygsæk ved fødderne kigger i en kartoteksskuffe. Et bord med gamle numre af *Life* ser interessant ud. Du tager et med Truman på forsiden, da du får øje på et skilt, der minder dig om, hvad du er kommet for. Der står »Knækkede rør og osende

væger«, og en pil peger på en dør. Du går gennem en gang og åbner en af to solide døre og træder ind.

Rummet virker intimt og er ikke større end en hyggelig »hule«. Alle vægge er dækket af reoler med bøger. Der er ild i kaminen, og et par høje øreklapstole indbyder til at tilbringe eftermiddagen i selskab med en god bog. *Måske senere*, tænker du. *Først kunsten*.

Rundt omkring i lokalet er der malerier. Alle er indrammet og i livlige farver. De står på staffelier, to og to med ryggen mod hinanden. Du putter handskerne i frakkelommen, hænger frakken på en knage og går hen mod det første maleri.

Det er et portræt af en spedalsk, den centrale figur på lærredet. Han er foroverbøjet som en pukkelrygget. Hans fingerløse hånd, der er hyllet i pjalter, rækkes bønfoldende frem mod dig. Et laset tørklæde skjuler hans ansigt med undtagelse af to forpinte øjne. Menneskene omkring den spedalske er grebet af panik. En far trækker af med et nysgerrigt barn. En kvinde snubler over sine egne ben, mens hun prøver at komme væk. En mand kigger sig tilbage over skulderen på vej væk i løb. Maleriets titel er den spedalskes bøn: »Hvis du vil, kan du ...«

Det næste maleri viser den samme spedalske, men sceneriet har ændret sig drastisk. Titlen består kun af to ord: »Jeg vil.« På dette billede står den spedalske rank og høj. Han ser på sin egen fremrakte hånd – den har fingre! Tørklædet om hans hoved er væk, og han smiler. Der er ikke længer mange mennesker – kun én mand står ved siden af ham. Man kan ikke se hans ansigt, men man kan se hans hånd på den helbredte mands skulder.

»Det her er ikke nogen naturudstilling,« hvisker du for dig selv og vender dig til det næste maleri.

På dette har kunstnerens pensel fanget en kvinde midt i et spring fra den ene side af en kløft til den anden. Hendes tøj er pjaltet. Hendes krop er spinkel og hendes hud bleg. Hun ser ud, som om hun lider af blodmangel. Hendes øjne er desperate, mens hun rækker efter kløftens rand med begge hænder. På

randen står en mand. Alt hvad man kan se af ham er hans ben, hans sandaler og hans kjortelsøm. Under billedet står kvindens ord: »Hvis bare ...«

Du går hurtigt om for at se den næste scene. Nu står hun stille. Hun har fast grund under fødderne. Hendes ansigt blusser af liv. Hun ser forsigtigt op mod den halvkreds af mennesker, der omgiver hende. Ved siden af hende står den mand, hun forsøgte at røre ved. Teksten? Hans ord: »Fat mod ...«

Det næste portræt er surrealistisk. En mands fortrukne ansigt dominerer lærredet. Rødblunde hårtjavser danser mod en purpurfarvet baggrund. Ansigtet er pæreformet. Øjnene er lodrette sprækker med tusind bittesmå pupiller. Munden er stivnet i et skrig, og du ser til din undren, at den er beboet! Hundreder af edderkoppelignende dyr ligger oven i hinanden. Deres desperate klageråb sammenfattes i teksten: »Sværg ved Gud, at du ikke vil pine mig!«

Fascineret træder du hen til det næste maleri. Det er den samme mand, men nu er hans ansigt roligt og fattet. Hans øjne er ikke længer vilde, men runde og blide. Munden er lukket, og teksten forklarer den pludselige fred: »Sat i frihed.« Manden læner sig frem, som om han lytter opmærksomt. Han stryger sig om hagen. Og fra hans håndled dingler håndjern og en lænke – en itubrudt lænke.

Et andet portræt viser en let påklædt kvinde, der kryber sammen foran en rasende pøbel af mænd, der truer med at kaste sten på hende. På det næste billede ligger stenene på jorden, og der er ikke andre tilbage end den forbløffede kvinde og en smilende mand, der står over nogle billeder, som er tegnet i sandet.

På ét maleri bliver en lam båret af sine venner, og han beder dem om ikke at give op, da de ser et hus, hvor folk står helt ud på gaden. På det næste billede bærer manden båren på sine skuldre, mens han rask går ud ad husets dør.

På ét billede råber en blind mand efter en rabbi. På det næste bøjer han sig for ham, han råbte efter.

Det gentager sig i hele galleriet. To malerier, ét af et fortvivlet menneske og ét af et fredfyldt. »Før«- og »efter«-billeder vidner om et livsforvandlende møde. Scene efter scene af sjælefred, der afløser lidelsen. Meningsfuldhed, der sejrer over smerten. Håb, der overstråler sorgen.

Men for sig selv midt i salen står et enkelt maleri, der er anderledes end de andre. Der er ingen ansigter. Ingen mennesker. Kunstneren har dyppet sin pensel i en gammel profeti og malet to enkle ting – et rør og en væge.

*Det knækkede rør sønderbryder han ikke,
den osende væge slukker han ikke.*

Matt 12,20

Findes der noget mere skrøbeligt end et knækket rør? Se på det knækkede rør i vandkanten. Et slankt, højt og kraftigt strå er nu knækket og bøjet.

Er du et knækket rør? Er det længe siden, du stod høj og stolt? Du var rank og stærk, næret af vandet og rodfæstet på den trygge flodbred.

Så skete der noget. Du blev knækket ...

... af barske ord
... af en vens vrede
... af en ægtefælles utroskab
... af dit eget fejltrin
... af lovtrældom.

Og du var såret og nedbøjet. Dit hule rør, der engang var rankt, ludede og skjultes af sivene.

Og den osende væge på lyset. Er der noget, der er døden nærmere end en osende væge? Engang i lys lue, nu flakkende og

ved at gå ud. Den er stadig varm af gårsdagens sindsbevægelse, men der er ingen ild. Endnu ikke kold, men langt fra varm. Er det så længe siden, du flammede af tro? Kan du huske, hvordan du lyste på vejen?

Men så kom vinden ... den kolde vind, den hårde vind. De sagde, at dine ideer var tåbelige. De sagde, at dine drømme var for højtflyvende. De skældte dig ud, fordi du udfordrede dem, der havde stået deres prøve.

Den stædige vind blæste ned mod dig. Du holdt stand et øjeblik (eller måske et helt liv), men den endeløse storm piskede mod din flakkende flamme, så du kun var en millimeter fra mørket.

Det knækkede rør og den osende væge. Samfundet ved, hvad det skal gøre med dig. Verden har et sted til de besejrede. Verden vil knække dig; verden vil slukke dig.

Men Bibelens kunstnere proklamerer, at det vil Gud ikke. Lærred efter lærred har Skaberens malet med blid hånd. Han har et særligt sted til verdens knækkede og trætte mennesker. En Gud, der er det sårede hjertes ven. En Gud, der bevarer dine drømme. Det er Ny Testaments budskab.

Og det er dette galleris budskab.

Lad os vandre igennem det sammen. Lad os tænke over de øjeblikke, hvor Jesus mødte mennesker i deres smerte. Vi vil få at se, at profetien går i opfyldelse. Vi vil få at se, at knækkede rør retter sig, og osende væger bliver tændt.

Det er en enestående samling af malerier. Dit portræt er for resten også i galleriet. Gå videre. Se på det. Det står dérhenne. Ligesom med de andre er der to staffelier. Men til forskel fra de andre er disse lærreder hvide. Dit navn står forneden. Ved siden af staffeliet står der et bord med maling og en pensel ...

Det knækkede rør

Det stod så sikkert
med hovedet højt på strå.

Men det var før det sorgløse rap, før den barske styrt-
regn.

Nu er det knækket, bøjet. Svækket.

Det søger blide fingre til at rette det op, så det ikke bræk-
ker helt.

Det har brug for en fast berøring for at heles, så det ikke
gør ondt.

Øm kraft.

Blid styrke.

Findes der en sådan hånd?